

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Średniawskiego w przedmiocie zalesienia nagich stoków górskich.

Wysoki Sejmie!

Poruszona we wniosku posła Średniawskiego sprawa zalesienia nieużytków i lichych pastwisk na stokach gór ma doniosłe znaczenie dla kraju tak pod względem klimatycznym, jak i ze względu na zmniejszenie ekstremów wód w naszych rzekach górskich, które w czasie posuchy prowadzą minimalne ilości wody, a w czasie ulewnych deszczów wzbierają nadmiernie i niszczą najurodzajniejsze grunta napływowe.

Uznając jednak doniosłość tej sprawy, Komisya gospodarstwa krajowego nie podziela zapatrywania wnioskodawcy, jakoby zalesienie stoków górskich dało się przeprowadzić w sposób praktykowany przy zadrzewieniu wydm piaszczystych na dyluwialnych pagórkach w dorzeczu Wisły i Styru, t. j. przy zasiłkach z funduszu krajowego pod nadzorem leśników państwowych.

Wydmny piaszczyste bowiem stanowią niedający żadnego dochodu nieużytek powstały przeważnie z włościańskich gruntów ornych lub pastwisk, w skutek czego zalesienie tych gruntów bezwartościowych popierane jest przez samych właścicieli, którzy do przeprowadzenia kultur dostarczają robocizny. Natomiast bezleśne stoki górskie albo powstały z wyłęgienia lasów, albo też stanowią pastwiska gminne. W pierwszym wypadku do zalesienia zrębów obowiązani są właściciele lasów w myśl §§. 2 i 3 Cesarskiego patentu z d. 3. grudnia 1852. Dz. u. p. Nr. 250, w drugim zaś wypadku, jak doświadczenie wskazuje, gminy użytkujące pastwiska górskie bardzo rzadko nakłonić się dadzą, w drodze dobrowolnej do ich zalesienia w sposób zastosowany przy wydmach piaszczystych, gdyż pastwiska te jakkolwiek bardzo liche, nie są zupełnymi nieużytkami i dają pewien, chociaż minimalny dochód ludności wiejskiej.

W pierwszym zatem wypadku pomoc kraju do zalesienia jest zbytęcną, w drugim zalesienie w drodze dobrowolnej, jak to proponuje poseł Średniawski, najczęściej byłoby niewykonalnem.

Za to urzeczywistnienie myśli zawartej we wniosku posła Średniawskiego umożliwia obowiązująca ustawa z d. 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 117, o nieszkodliwym odprowadzaniu wód górskich, a mianowicie postanowienie §§. 2 do 8, na podstawie których ograniczyć można użytkowanie lasów górskich, a gdzie zachodzi tego potrzeba przeprowadzić przymusowe zalesienie za odpowiedniem odszkodowaniem właścicieli.

Na zasadzie powołanej ustawy państwowej przeprowadzono też w drodze specjalnych ustaw krajowych roboty koło zabudowania potoku Michałów w powiecie Nowotarskim i potoków górskich w dorzeczu Stryja w powiecie Turczańskim, w toku wykonania znajduje się zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy i Biały, tudzież potoku Niszkówki, rozpoczęto zabudowanie potoku Glińsko i potoków górskich w dorzeczu Dniestru, a w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm na bieżącej sesji projektu ustawy ma być w r. 1897 podjęte zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem wraz z zalesieniem stoków górskich nad dopływem Jaworzynką.

Przy znacznej części wymienionych robót górskich, których koszta pokrywa skarb państwa i kraju po połowie, przeprowadza utworzona umyślnie w tym celu sekcya c. k. oddziału leśno-technicznego w Przemysłu zalesienie nieużytków górskich, którego koszta n. p. w dorzeczu górnego Dniestru obliczono na 238.119 zł. w. a. przy całkowitej sumie kosztorysowej 606.000 zł. w. a.

Komisya nie może jednak zataić, że postanowienia ustawy lasowej przez c. k. inspekcya leśną w Karpatach nie wszędzie są ściśle przestrzegane, oraz że przy niektórych zabudowaniach potoków górskich jak np. w dorzeczu Skawy i Biały nie przewidziano przymusowego zalesienia stóków górskich w odpowiednich rozmiarach, co też w czasie kolidacyi organa techniczne Wydziału krajowego skonstatowały.

Z tego powodu pozwala sobie Komisya gospodarstwa krajowego zaproponować następującą rezolucyę :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby polecił swym organom inspekcji leśnej ściśle przestrzeganie postanowień ustawy lasowej w Karpatach, oraz przy projektach zabudowań potoków górskich uwzględniał w szerszej mierze zalesienie nagich stoków górskich.

Przewodniczący :
Polanowski.

Sprawozdawca :
Zamoyski.